

Scandinavië, Italië, Duitsland en Engeland zozeer ten achter is, mag ons dubbel verweten worden . . . vooral de medewerking der artsen zelf behoeven wij . . .”.

Het is deze laatste zinsnede en de in Stockholm geuite wens, dat in alle cultuurlanden anthropogenetische verenigingen en instellingen tot stand komen, die ons ertoe drijft, nogmaals een poging in deze richting te wagen.

Wij menen, dat de stimulans voor deze actie van die artsen moet uitgaan, die de plaats zien, die de Genetica in de kliniek ging opeisen en die de behoefte gevoelen aan grondige opleiding en beter inzicht. Internationale congressen, zoals het derde der neurologen te Kopenhagen in 1939, waar de erfelijke zenuwstoornissen veel aandacht vroegen, en het aanstaande congres der oogartsen in 1950 te Londen, waar de erfelijke ooggebreken het hoofdthema zullen vormen, kunnen dit gemis slechts ten dele vergoeden.

De toekomstige artsvereniging zal zich, evenals andere verenigingen tot dusver deden, tot hoofddoel stellen de verwezenlijking van de volgende vijf programmapunten:

1e. Stimuleren en coördineren van alle wetenschappelijke arbeid op het terrein der menselijke genetica.

2e. Documenteren van alle gegevens, die het inzicht in de erfelijkheidsstructuur van de Nederlandse bevolking kunnen verhogen (Centraal Bureau voor Anthropogenetica).

3e. Bevordering van de toepassing van alle geoorloofde middelen, die beogen de familiale ontaarding tegen te gaan.

4e. Verbetering van het onderwijs in de Anthropogenetica, ter bevordering van het erfelijkheidsinzicht.

5e. Populair-wetenschappelijke voorlichting aan de gehele bevolking.

De ondertekenaars nodigen U dan ook uit tot deze nieuwe artsengemeenschap toe te treden en zich aan te sluiten bij de groep oprichters.

Niet alleen de specialisten in de centra, doch ook de huisartsen, die zo dagelijks met de familiale structuur van de bevolking in aanraking komen en zo dikwijls kennis nemen van de ongunstige erfelijke symptomen, die bepaalde families ontsieren, zullen dit initiatief met vreugde begroeten. Aan de peripherie ligt bovendien op dit gebied voor huisartsen prachtig materiaal voor zelfstudie (stamboomonderzoek enz.).

Aan degenen, die sympathie betuigen, zal te zijner tijd een convocatie voor een eerste vergadering worden gezonden 1).

M. A. VAN BOUWDIJK BASTIAANSE (Amsterdam)
J. W. BRUINS (Deventer)
A. POLMAN (Groningen)

C. PH. SCHOKKING (Rotterdam)
J. E. SCHULTE (Maastricht)
P. J. WAARDENBURG (Arnhem)

19 April 1949

QUANTITATIEVE EN QUALITATIEVE AFWIJKINGEN IN DE LEUCOCYTEN BIJ CHIRURGISCHE, NIET-SPECIFIEKE INFECTIES

Het zij mij vergund naar aanleiding van het artikel van coll. ELSBACH (*N.T.v.G.*, 93, II, 15, 1123) enkele opmerkingen te maken. Met een variant op ELSBACH's eigen woorden (*ibid.* 93, I, 9, 634) mag men zeggen: een analyse van haematologische reacties heeft slechts waarde, indien deze geschiedt met de grootste nauwkeurigheid en critiek door iemand, die de desbetreffende literatuur beheerst.

De door coll. ELSBACH beschreven waarnemingen, in het bijzonder die van de jonge vrouw met acuut ernstig bloedverlies en die van de patiënt, die een maagoperatie onderging, zijn namelijk zó kenmerkend voor een bepaalde reactievorm, dat een analyse van de haematologische gegevens zonder toetsing aan de zeer uitgebreide hierop betrekking hebbende literatuur, wel zeer

1) Het voorlopig secretariaat is gevestigd Gibsonstraat 6, Deventer.

gebrekig moet zijn. De stijging van de neutrophielen, gepaard aan daling van de lymphocyten en eosinophile cellen zijn het kenmerkende morphologische beeld van de haematologische veranderingen tijdens de „alarm-reactie” van SELYE (zie o.a. H. SELYE, *Textbook of endocrinology*, 1948): een reactie van het organisme op alle mogelijke schadelijke inwerkingen zoals trauma, acuut ernstig bloedverlies, laparotomie, shock, acute infecties enz., waarbij een plotselinge activering van de bijnierschors onder invloed van de hypofyse verantwoordelijk is voor een groot deel der symptomen. Zowel de stijging der neutrophielen cellen als de daling der lymphocyten en eosinophile cellen zijn onderdelen van het syndroom, die aan de werking van de bijnierschors-hormonen zijn toe te schrijven, de eerste veelal slechts gedeeltelijk, vooral wanneer een infectie de noxe is. Over dit syndroom is zo veel experimenteel en klinisch werk verricht (o.a. DOUGHERTY en WHITE, SAYERS, FORSHAM e.a., THORN e.a. en vele anderen), dat bij een beoordeling ook van de prognostische betekenis van de veranderingen in het bloedbeeld hiermede terdege rekening moet worden gehouden. Een blijvende eosinophilendaling in het bijzonder kan inderdaad als symptoom van blijvende bijnierschorsprikkeling ongunstig zijn; een eventueel volgende ineenstorting met overlijden is gewoonlijk juist een uitputting van de bijnierschors. De terugkeer van de eosinophile cellen in het bloed kan prognostisch gunstig geacht worden, als symptoom hetzij van „adaptatie” in de zin van SELYE, hetzij van het ophouden der schadelijke werking zelf. Overigens kan men dit het beste beoordelen door rechtstreekse telling van de eosinophile cellen in de telkamer met eosine-formaline als verdunningsvloeistof zoals o.a. is aangegeven door prof. MULDER. Het terugkomen van de lymphocyten, dat, ook experimenteel, meestal iets eerder plaats vindt, geschiedt eveneens doordat het lichaam de noxe overwint en o.a. doordat dientengevolge de bijnierschorsprikkeling vermindert. Gedeeltelijk is er voor het terugkomen der lymphocyten een andere zeer belangrijke oorzaak, waarop hier niet nader kan worden ingegaan. Doordat de lymphocyten terugkeren, kan de regressiephase in het ontstekingsproces zich voordoen, met opruiming en herstel.

Ik wil er niet op ingaan in hoeverre men alles wat hieromtrent bekend geworden is als vaststaand mag aannemen. Zoals uit het bovenstaande moge blijken, vormen de waarnemingen van coll. ELSBACH op zichzelf een waardevolle klinische bijdrage tot dit vraagstuk. Er mag echter worden geëist, dat, wanneer men zich waagt aan analyses van deze waarnemingen, men met het resultaat van genoemde onderzoekingen rekening houdt.

Groningen, 11 April 1949

F. J. KEUNING

AAN ALLE COLLEGAE, DIE AAN TUBERCULOSE LIJDENDE STUDENTEN OF PAS AFGESTUDEERDEN ONDER BEHANDELING OF CONTRÔLE HEBBEN

Teneinde zoveel mogelijk aan tuberculose lijdende studenten of pas afgestudeerden te bereiken, verzoek ik alle collegae, die hen behandelen of onder contrôle hebben, *natuurlijk uitsluitend met toestemming van de patiënten*, mij hun namen en adressen te willen verstrekken aan onderstaand adres. Dit geldt niet voor de reeds door mij geregistreerden. Deze opgave is noodzakelijk voor een epidemiologisch onderzoek, mij opgedragen door de Tuberculose Studie-commissie van de Nederlandsche Centrale Vereeniging tot bestrijding der tuberculose.

Bij voorbaat mijn dank voor Uw te nemen moeite.

14 April 1949

J. TH. GIESEN,
de Lairessestraat 10b, Amsterdam